

VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník č. 4/1978

Vysoké n. Jiz. 30.5. 1978

Mezinárodní den dětí

Dítě je člověk s pastelkami
dítě je člověk, jenž se ptá
jak je to možné, že z žhavé lávy
stane se hlína hliněná

dítě je člověk plný přání
a když je vesmír vyplní
vyrostou z něho stébla trávy
bez kamení a bez trní

Děti - veselé a usměvavé, pěkně oblečené, dosyta najedené - jdou do školy nebo ze školy, kolem mateřské školy, na hřiště nebo v zimě na lyžařský vleč. Obrázek plný samozřejmosti, při pohledu na tento jev vytrácí se pamětníkům rok 1945 a mladší lidé se diví, proč by si měli tento letopočet připomenout. Nebyly tenkrát všechny děti takové jako jsou ty dnešní - pobledlé a zimou zkřehlé táhly v kolonách před frontou, prolézaly troskami domů a hledaly rodiče, umíraly pod ranami fašistů nebo podléhaly zhoubným nemocem bez pomoci. Nejstrašnějším nepřitelem dětí je válka. Všichni, kteří si tento fakt uvědomují, bojují za mír - za mír pro všechny, hlavně pro děti - nevinné, nevědomé a bezbranné. Nejvíce ale trpí za prohřešky dospělých, dospělí se jich musí ujmout. Ženy, muži, bojovníci za mír, komunisté. Třiatřicet let budování socialismu v našem státě je vidět na naší mládeži, na tom nejcennějším co naše vlast má a co zajišťuje věčnost národa.

Jsou však na světě stále ještě bezbranní tvorové podléhající zimě, hladu, útrapám denního i válečného života. Spoléhají na celou lidskou společnost, že jim pomůže, krásná myšlenka Mezinárodního dne dětí - 1.června zavazuje však i nás, abychom společně se všemi pokrokovými lidskými silami brojili proti válkám, proti útlaku a bezpráví na malých dětech. Vykořisťování dětské práce, zbídačování rodin, rasismus a všechny zloby nejsou dosud vymýceny, mnoho národů čeká na svou sociální revoluci. Dejme proto všichni své síly a snahy do služeb mírového hnutí a boji za národní i sociální svobodu ve jménu všech dětí na celém světě!

B.Jodasová

S p o l u p r á c e   Z D Š   s   r o d i č i

Spolupráce s rodiči je zajišťována spoluprací se SRPŠ, které při zdejší škole podporuje nejen plnění školů ve výchovné práci, ale pomáhá též na stránce materiální a organizační.

Práce SRPŠ je řízena celoročním plánem práce. Kromě výborových schůzí byly naplánovány 2 schůze plenární, kde byly probrány otázky politicko-organizační a výchovné. Druhá plenární schůze byla velmi vhodně doplněna lékařskou přednáškou s. udr. Lad. Kavana o duševní hygieně dítěte. Vzpomenuto bylo též 30.výročí vzniku jednotné školy a nového škol.zákona v r.1948. Rodičům byl též vysvětlen význam výchovy k vědeckému světovému názoru a ateistické výchově na začátku škol.roku. Dvakrát byly konány třídní schůzky s pedag.referáty třídních učitelů a informacemi o prospěchu a chování žáků.

Účast rodičů na všech akcích byla celkem dobrá. Při posledních třídních schůzkách bylo přítomno 162 rodičů, kteří v rámci těchto schůzek podali své závazky na odpracování 1 300 hodin na výstavbě školních dílen. Svědčí to o velmi dobrém přístupu rodičů našich školáků k požadavkům současnosti. Rodiče pochopili správně, že bez jejich pomoci by nebylo možné náročné požadavky splnit.

Veliký dík patří též rodičům, kteří připravili pro děti závody v obřím slalomu a v běhu na lyžích. Organizační příprava závodů i závody vyžádaly si mnoho hodin obětavé práce rodičů, za které opravdu srdečně děkujeme. Nejsou to jenom lyžařské závody, ale i další sportovní činnost, bylo by si jen přát, abychom získali ještě i další obětavé pracovníky pro práci s dětmi. Úkolů stojí před námi mnoho. Vychováváme novou generaci, která bude stát v čele veškerého dění v našem státě kolem roku 2 000 a pro tyto úkoly ji musíme připravovat. Jak si naši mládež vychováme, takové budeme mít naše stáří a taková bude naše vlast až naši následovníci ji převezmou do svých rukou. Snažme se tedy všichni, aby z nich byli moudří a dobří občané a důstojní pokračovatelé našich pokrokových dělnických tradic!

B.Jodasová

P i o n ý r s k ý   o d d í l   "P l a m í n e k"

Oddíl pionýrů 6.třídy vystavoval při příležitosti 60.výr.VŘSR ve výloze klubu důchodců výsledky své práce za minulý školní rok. k letošnímu MDŽ jsme vyráběli pomocí napalovaného chemlonu hezké dárky maminkám. Pionýři mají rádi také hry, výlety do přírody, lyže. Ale nezapomínají ani na pomoc starším lidem při skládání uhlí, či na sběr starého papíru a hadrů. Při posledním sběru odevzdali společně skoro 7 q. V prosinci jsme uspořádali pěknou vánoční besídku. Děti si připravily vlastní program, do kterého přispěl i s.Böhm svými kouzly. Loňské prázdniny začaly pro náš oddíl týdenním táborem v Zábrodí u Červ. kostelce. V tomto roce se připravujeme znovu na uskutečnění letního tábora, tentokrát na dva týdny.

I.Řehořová

Čest vysokým pionýrům

Byli jsme mile překvapeni, když k nám přišli zcela neočekávaně vysočtí pionýři ze 6. třídy ZDŠ, Pičmanová, Zemanová, Smetanová, Vaváčková, Zeman a Knop, s nabídkou, že nám pomohou odklidit z chodníku uhlí do skladiště.

Bylo pro nás velkým překvapením, jak vysočtí pionýři projevíli zájem pomoci starým invalidním občanům. Netrvalo to dlouho a uhlí bylo pod organizací a za pomoci předsedy Svazu invalidů J. Skrbka z chodníku odstraněno.

Vyslovujeme pionýrům náš nejsrdčnější dík za jejich mimořádnou pozornost. Náš dík patří také učitelskému sboru, jehož členové vedou naši mládež k podobným akcím a tím prokazují krásný poměr ke starým invalidním občanům.

Manželé Josífkovi, Vysoké n. Jiz. 9
- převzato z Rozvoje

Z činnosti knihovny

Středisk. knihovna ve Vysokém n. Jiz. dovršila loňským rokem 7 let své práce od jejího otevření.

Po zpracování fondu MLK Helkovic byly knihy vráceny zpět a budou umístěny v nové kulturní jizbě. V současnosti pokračuje práce na fondu MLK Stará Ves a postupně by měly být najoženy knihovny ve Sklenařicích a Tříči.

Tomu účelu je také budován knižní putovní soubor. Čtenáři a návštěvníci mají možnost výběru ve stále rostoucím fondu knihovny z novinek na knižním trhu, z časopisů i gramodesek. Pro nejčastější návštěvníky - děti - jsou k dispozici i hry.

V loňském roce, za který knihovna obdržela čestné uznání ONV v soutěži aktivity k 60. výr. VRSR, měla asi 400 čtenářů, z toho 210 z řad mládeže do 15 let. Celkem bylo půjčeno mimo knihovnu 10 186 knihovních jednotek, z toho 663 časopisů a 973 gramodesek. Z celkového počtu 8 550 půjčených knih připadá číslo 5 383 na knihy pro děti a 322 na knihy naučné. Z toho vyplývá, že na 1 obyvatele Vysokého připadne více než 10 výpůjček ročně a mezi čtenáře knihovny lze zařadit přes třetinu občanů.

V březnu vysílal pražský rozhlas v Pionýrské jitřence rozhovor natočený v naší knihovně k měsíci knihy s dětskými čtenáři. Pro reportáž k nám zajely se šéfredaktorem Rozvoje členky klubu Pionýr. jitřenky ze semilského okresu.

Při knihovně také pracuje literární kroužek, jehož průměrný věk je 17 let, ve složení Marcela a Jaroslav Kučerovi, Jaroslava Smetanová, Čestmír Bláha, Eva Kučerová a Hana Nečasová. Prvním vystoupením bylo pásmo k 60. výr. VRSR sestavené z tvorby sovětských autorů, s kterým jsme se představili i v ZDŠ. V letošním roce pásmo za sebou už kus práce. K 30. výr. února jsme nacvičili pro ZDŠ pásmo poezie a při téže příležitosti jsme vystoupili s programem "Chceme žít" v Krkonoši na veřejné oslavě. Pro 6. a 9. třídu ZDŠ jsme připravili v březnu pořad ze života a díla Jiřího Wolker. Nyní se uskutečnilo pro 7. a 8. třídu pásmo o Vilému Závadovi. Nejnáročnější bylo nastudování krkonošských poudaček M. Kubátové a J. Buchara pod názvem "Bejvávalo". Při besedě se spisovatelkou Marií Kubátovou na sále ZDŠ vystoupil náš kroužek v úvodu s její noudačkou "O šeterný Dontouce". V dubnu následovalo představení v čítárně knihovny. Škoda jen, že v hledišti seděli hlavně rodiče účinkujících a žákyně ZOU. Postrádali jsme větší účast veřejnosti. Naskytá se otázka, zda ve Vysokém vůbec je zájem o kulturní činnost. Na odpoledním představení pro děti zaplnilo prostory čítárny na 60 diváků. S tímto úspěšným programem jsme vystupovali ještě v zotavovně ROH Větrov pro rekreanty a pro pacienty v Ústavu plastické chirurgie.

I. Řehořová

Turistický oddíl TJ Jiskra Vysoké n. Jiz.

Turist. oddíl zahájil činnost již počátkem ledna lyžařským přejezdem západních Krkonoš, kterého se zúčastnilo 8 členů mladších ročníků. Délka trasy měřila 35 km. Na zimním srazu turistů v Lomnicin. Pon. dne 18. 1. 1978 se podílelo 5 členů, kteří absolvovali lyžařský pochod 20 km. 18. února uspořádal oddíl vlastní akci pod názvem "Ve stopě nejstarší střeoevronske

padesátky". Trať na lyžích vedla Sklenářicemi do Pasek, Havírny, Kořenovem na Štěpánku a do Vysokého; měřila 25 km. 10 km trať byla volena z Vysokého na Perliček, kde byla obrátka, a zpět do Vysokého. Účast turistů na této akci byla pěkná - 203 turistů, z toho 41 mládeže do 18 roků. V měsíci únaru podniklo 6 členů lyžařský výlet do Bedřichova a Jizerských hor. Ujeli trasu v délce 50 km. Pak následovaly pěší akce v tomto pořadí: 50 km pochod z Lomnice n. Pop. do kukuš - účast 5 členů, SSM Alšovice "35 km pochod krajem sklářských tradic" - 5 osob, TJ Hrádek - 50 km dálkový pochod - 4 účastníci z našeho oddílu. Jarní sezóna oficiálně začala k zahájení tradičních 100 jarních kilometrů 8. dubna 1978 účastí na okresním srazu turistů v Jablonci n. Jiz. - 5 dospělých členů a 5 žáků. Samotný sraz měl slavnostní ráz na počest 90. výročí založení organizované turistiky, spojené s pěknou výstavkou historických materiálů. Při té příležitosti byla účastníky absolvována pěší trať, která vedla na Stráž, Františkov, Bra-trouchov a zpět do Jablonce n. Jiz., a měřila 20 km. Na sobotu 24. června 1978 připravujeme dálkový pochod na trati 50 km a 25 km pod názvem "Krajem zapadlých vlastenců a starých sklářských tradic". Patronát nad touto akcí převzal MěNV ve Vysokém n. Jiz. a dotoval ji finančním příspěvkem. Oddíl děkuje radě MěNV za pochopení a podporu naší snahy při rozvoji turistiky ve Vysokém n. Jiz. Podle došlých dotazů je o tento pochod velký zájem a očekáváme početnou účast turistů. Věříme, že budeme moci na tomto pochodu uvítat co nejvíce občanů z Vysokého a okolí, kteří rádi pochodují krásnou přírodou a mají radost z pohybu, aby si tak ověřili svoji fyzickou zdatnost.

K. Svatý

R ů z n á o z n á m e n í

Účast na letošních májových oslavách:

30.4.78:	532	osob,
1.5.78:	1 053	" "
9.5.78:	260	" "

Od Nového roku do 13. května 78 se narodilo 14 občánků Vysokého n. Jiz.

Počet obyvatel trvale hlášených ke dni 13. května 1978: 1 586

Návštěvnost Vlastivědného muzea ve Vysokém n. Jiz. od 1.1.1977 do 7.11.77, kdy bylo muzeum pro rekonstrukci elektrického vedení uzavřeno: 16 446 osob.

V současné době je v muzeu otevřena výstava při příležitosti 25 let SPOZ a potrvá do poloviny června 78.

Vlastivědné muzeum připravuje na letošní sezónu dvě výstavy - vzpomeneme nedožitých 90. narozenin Jaroslava Skrbka výstavou jeho grafiky. Zahájení bude 18. června a výstava potrvá do 31. srpna t.r. Na výstavě "když přijela pouť" (od 2. července do 31. října t.r.) budou instalovány předměty, které kdysi tvořily ovzduší tradiční pouti na Vysocku. Srdečně zveme všechny čtenáře Větrníku.

Vlastivědné muzeum Vysoké n. Jiz. přijme průvodce na brigádu na dobu letních měsíců.

Dodávka plynu v měsíci červnu: 7. a 28.

Prísrná kontumace osů a koček je zatím vyhlášena do 4.8.78

Společenská kronika

Narozeniny v květnu oslavili:

1.5. Antonín Patočka ze Sklenařic	81 let
4.5. Josef Dvořák	70 "
4.5. Emilie Kebrtová ze Tříče	81 "
7.5. Stanislav Kobr ze St.Vsi	75 "
10.5. Zdenka Hložková v Praze	81 "
10.5. Anna Randová	75 "
14.5. Františka Dlabolová ze St.Vsi	88 "
17.5. Karel Došek ze Tříče	70 "
18.5. Terezie Večerníková v dom.důchodců	81 "
18.5. Josef Hladík ze Tříče	82 "
20.5. Anna Patočková ze Sklenařic	82 "
24.5. Božena Kolářová - Kbely	82 "
27.5. František Lorenč v Praze	70 "
29.5. Bohdana Číhalová v Krupce	83 "
30.5. Marie Pikorová ze St.Vsi	83 "

Srdečně blahopřejeme!

Ú m r t í

- 24.4. 1978 zemřel v Boleslavi vysocký rodák Josef Vodseďálek ve věku 67 let
- 28.4. 1978 zemřela v Praze Božena Šilhanová roz. Jatšová z Vysokého

Čest jejich památce!

P o č a s í   v e   V y s o k é m   n . J i z .   v   d u b n u

Nejvyšší teplota (maximum) plus 15,4 C, loni plus 20,8 C. Nejnižší teplota (minimum) minus 6,6 C, loni minus 6,7 C. Průměrná denní teplota plus 4,8 C, loni plus 3,1 C, předloni plus 5,3 C. Celkové množství srážek za duben 51,9 mm, loni 67,8 mm, předloni 13,2 mm. Počet dní se srážkami 18, z toho se sněžením 7. Počet dní se sněhovou pokrývkou 0, loni 9. Počet dní s mlhou 1. Počet dní se silným větrem 0. Počet dní s bouřkou 3.

V letošním dubnu převládalo počasí se střídavou oblačností a mírným větrem. Srážky byly podnormální, teploty normální, ale zásluhou poslední dekády, kdy převládalo teplejší počasí. Střed měsíce byl velmi chladný s nočními holomrazy a častým slabým sněžením. Toto počasí zdecimovalo špatně přezimovaná žitá natolik, že 52 ha z celkem 60 ha bylo nakonec z-oráno. (Hospodářství Stát.statku Vysoké n.Jiz.)

K.Petruška

Ing.Josef Krčmář: Životní prostředí na Vysocku, jaké bylo ----- 4.část

Snad stojí za zmínku, že se tehdejšímu městskému zastupitelství nelíbilo neladné seskupení soch na společném podkladě na náměstí. Z toho byly vytvořeny čtyři samostatné sochy, dvě z nich byly postaveny před hlavním vchodem do kostela a dvě další proti sobě vedle cesty vedoucí ke hřbitovu.

Po odchodu purkmistra Kramáře z Vysokého, jak se zdá, snaha po ozelevení a zvelebení města a okolí značně onadla. Někteří sousedé však časem přece jen pocítili touhu své město nějak zkrášlit a přes odpor velké části veřejnosti se začli scházet v zákostelecké kovárně nebo večer na hasičském cvičišti, na sokolně nebo ve škole, aby rokovali o možnostech zřízení okrašlovacího spolku. Na ustavující valné hromadě v roce 1885, kde bylo přítomno 11 osob, byl zvolen předsedou spolku starosta Jan Vodseďálek. Už zde byl také schválen návrh na zřízení parku na obecních pozemcích města nalevo od cesty ke hřbitovu.

Podrobnosti zvláště po organizační stránce spolku jsou uvedeny v přednášce Josefa Skrbka na schůzi rodáků v Praze brzy po první světové válce, sestavené asi na podkladě mu přístupných spolkových zápisů. Nás bude především zajímat praktická činnost okrašlovacího spolku. Hned z prvního výnosu z pořádané zábavy bylo založeno 23 stromků, které byly vysázeny na náměstí a v Zákostelí.

Pozemky pro založení parku získal spolek celkem snadno. Tehdy se jednalo jen o menší část dnešního sadu mezi turistickou chatou a hřbitovem, přiléhající k cestě na hřbitov. Ještě dnes je patrný svah (bývalá mez), který tvoří hranici mezi původním a později založeným parkem. Pozemek první části parku zabírala v této době zčásti tak zv. sokolovna. Byla to jednak trávněná plocha obdélníkového tvaru, obklopená zasýchajícími tonoly, pro různé slavnosti; nacházelo se tam i cvičiště hasičů, včetně dvounatrové boudy a dalším příslušenstvím. Druhou část tohoto pozemku určeného pro park tvořila lesní školka a ta musela být přeložena do míst, kde dnes stojí turistická chata. Tam předtím býval rybník, zřízený asi po velkém požáru, a byl napájen jen dešťovou vodou z příkopů podél cesty ke hřbitovu. Býval plný žab a kluků. Časem se zapomnělo, že byl kdysi stáven jako zásobná nádrž vody pro případ požáru ve městě. Rybník se pomalu zanášel, hráz byla narušena nesvědčitou těžbou jílu a zbylé bahnisko bylo zavezeno. Získání pozemků třetí části parku, asi od Havlíčka ke hřbitovu, dělalo největší potíže, neboť nájemci zdejších obecních pozemků (městští zaměstnanci) se nechtěli tak snadno vzdát svých dobře vyhnojených políček blízko bydlíště.

Pokračování příště.

Vo strejcoj Florijánoj. Š e t e r n e j T o n d a

Poudal jennou strejca Floriján: "Jo, to bejvaly časy, že bylo zle vo trochu toho živobyti, kor tady u nás v těch kopčišťatech. Boží hovádko at merkne kam merkne, všude dobroty jako vo posvícení. Nebo si vemte takovou slepici. Párkrát hrábne a voběd je na stole. Ale co tulle člověk? Záslužky bejvaly malý nebo kór žánny a tak jakej dju, že se mnoha lidem vodvíraly huby na věci žvanec. Muselo se teda šetřit. Něhdo moc, něhdo miň. Jak hdo. Tonda Derbohlu byl z těch bernich. A aby se tak řeklo, něhdy až kor moc. Do Vysokýho nebo do Jablonečku šamal dycky bos, třevíce přes rameno; a teru u perního čísla se vobul. No, nic novýho, iní to dají taky. Lenčí bylo, že takle při černý hodince dyž už nebylo kale vidět, at doma nebo něhde na pobyti, dycky si stáh záplatovaný kalhotišťata přes kolena aby si je nevošoupal, a sedal na holý panimandě. No, možná, že taky nebyl sám. Vy vemte si tolle: Dyž se starej Derbohlu loučil s tímto selzavým oudo-řim, Tonda s rosvícenou hromičkou stál v nohách postele a vostatní posmerkávali vokolo. Ouzkostlivě hlídal každý tátovo dejchnuti a co chvíli merkhamonivě na svičku. Minuty se táhly jako bouzkovský procesi. Tonda začal neternělivě přešlapovat z nohy na nohu a poudá si: "Já hovado, taky sem nemusel s tím škertnutim tak kvaltovat. Dyž zas utekla chvíle, Tonda s vočima na svičce už se neuderžal a poudá domlouvavě: "Enu táto - dělejte - hoďte sebou trochu - svička je vypučená a maj na ni čárku. Derbohlu dva-krát na Tonda merk jakože jo, šluk a hlava se mu svezla k rameni. Tonda sfouk čemesně svičku a pak si teru zhluboka voddech: "Že to ale tervalo!

P. Hásek

Větrník vychází měsíčně, kromě července.

Zodpovídá redakční rada.

Příspěvky zasílejte MěstNV ve Vysokém n. Jiz. nejpozději do každého 15. v měsíci.

Použité i nepoužité příspěvky se nevracejí a zůstávají v archivu.